

Forrás: <http://www.folyoirat.tortenelemtanitas.hu/2012/01/a-magyar-oktatas-es-tortenelemtanitas-evfordulo-naptara-iv-oktober-1-jetol-december-31-ig-02-04-12/>

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-jétől december 31-ig)

Jelen számunkban befejezzük összeállításunkat a magyar közoktatás és történelemtanítás konkrét naphoz köthető jeles eseményeiről. Idei, 2011. évi négy számunkban megjelent anyagunk szervesen illeszkedik portálunk (www.tortenelemtanitas.hu) Adattárában lévő tantárgytörténeti anyagainkhoz (*Képek és arcképek a magyarországi történelemtanítás múltjából*¹, *Szemelvények harmadfél évszázad magyarországi történelemtanítási terveiből*, *A magyarországi történelemtanítás történetéből: Kis magyar tankönyvtörténet*, *A magyar történelemtanítás és –didaktika arcképcsarnoka*), ugyanakkor kiegészítettük a magyar iskola és közoktatás történetének jeles eseményeivel, melyhez forrásként felhasználtuk *Mészáros István*², valamint *Kardos József* és *Kelemen Elemér*³ a magyar iskola millenniuma alkalmából megjelent munkáit. Szándékunk a jövő évtől portálunkon állandó évforduló-naptárként működtetni összeállításunkat. Tudjuk azonban, hogy munkánk korántsem hiánytalan és tökéletes. Ezért továbbra is szívesen vesszünk minden kiegészítést és pontosítást olvasóinktól, különösen az 1996 utáni időszakra vonatkozóan.

Szerkesszük együtt!

OKTÓBER

1984. október 1-jén	miniszteri utasítás rendelkezett „a nevelési-oktatási intézmények pedagógusai adminisztratív terheinek csökkentéséről”.
1990. október 1-jén	a minisztérium megszüntette az Országos Pedagógiai Intézetet (OPI), és létrehozta az Országos Közoktatási Intézetet (OKI), valamint a Nemzeti Szakképzési Intézetet (NSZI).
1671. október 2-án	született a Vas megyei Miskén Hevenesi Gábor jezsuita pap, bölcseleti és teológiai doktor.
1994. október 3-án	tudományos fórumot tartottak Budapesten, a Kossuth Klubban a NAT-ról.
1995. október 4-én	a tandíj bevezetése elleni egyetemista-főiskolás tiltakozás-sorozat befejezése Budapesten „Virrasztás a jövőért” mottóval.
1990. október 5-én	a miniszter megalapította a Köztársasági ösztöndíjat.
1995. október 5-én	a kormány elfogadta a Nemzeti alaptantervet, mely csak követelményekből áll. Országos pedagógiai konferencia zajlott le Egerben a NAT-tal kapcsolatos kérdésekről.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-től december 31-ig)

1395. október 6-án IX. Bonifác pápa Zsigmond király kérésére megalapította az óbudai egyetemet, mely 1403-ban megszűnt.
1813. október 7-én született a Veszprém megyei Bándon Somhegyi (Schröck) Ferenc bölcsészdoktor, piarista rendfőnök, a MTA levelező tagja.
1981. október 7–8-án „Korszerű oktatás – korszerű térkép” címmel nemzetközi tanácskozássra került sor Budapesten.
1969. október 7–10-ig nemzetközi neveléseméleti értekezletet tartottak Balatonfüreden.
1991. október 8–11-én rendezték az első nemzetközi oktatási szakvásárt Hungarodidakt címmel.
1995. október 10-én az Országgyűlés elfogadta az 1993. évi közoktatási törvény módosítását, eltörölve a NAT alapelveit és megszüntetve a területi oktatási központokat.
1948. október 12-én Állami Pedagógiai Főiskola kezdte meg működését az általános iskola felső tagozatos tanárainak a képzésére.
1961. október 12-én elfogadta az Országgyűlés a Magyar Népköztársaság oktatási rendszeréről szóló 1961. évi III. törvényt.
1986. október 12–18-ig rendezték az európai pedagógiai intézetek igazgatóinak konferenciáját a Bükk hegységben lévő Felsőtárkányban.
1995. október 13–15-én Solymáron a közép- és kelet-európai Waldorf-iskolák találkozóját tartották.
1995. október 13–15-én az Európai Tanárképzők Szövetsége és az ELTE nemzetközi konferenciát tartott Budapesten „Európai dimenziók a pedagógusképzésben” címmel.
1872. október 14-én közzétették az 1872. évi XIX. törvénycikket a kolozsvári egyetem létesítéséről.
1915. október 14-én halt meg Budapesten Kármán Mór didaktikus, közoktatás-politikus, tantervi szakember, egyetemi magántanár, tankönyvíró.
1908. október 15-én halt meg Budapesten Kiss Áron bölcsészdoktor, tanítóképző-intézeti igazgató.
1929. október 15-én halt meg Szölgvény János piarista áldozópap, a budapesti Kalazantínium igazgatója, vizsgáló bizottsági tag.
1770. október 17-én született Lőcsén Engel János Keresztély történetíró.
1807. október 19-én született Enyingen Bocsor István pápai református főiskolai tanár.
1995. október 19-én a kormány – érvényben hagyva az alaptandíjat – hatályon kívül helyezte a kiegészítő tandíjat.
1809. október 20-án született Szentesen Horváth Mihály történetíró, püspök, kultúrpolitikus, miniszter, az MTA tagja.
1995. október 20-án felavatták a Közép-európai Egyetem új épületét Budapesten.
1969. október 20–25-ig nemzetközi értekezletet tartottak az iskolai értékelésről Budapesten.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-től december 31-ig)

1852. október 21-én született Esztergomban Szölgyémy János piarista áldozópap, a budapesti Kalazantínium igazgatója, vizsgáló bizottsági tag.
1861. október 21-én új gimnáziumi tantervet vezettek be az Entwurf helyett.
1991. október 21-én sajtótájékoztatón mutatták be a Tankönyvkiadó Vállalat által megjelentetett „Az 1956-os magyar forradalom” című középiskolai olvasókönyvet, melynek szerkesztője Litván György volt.
1991. október 21-én megalakult az Országgyűlés oktatási, ifjúsági és sportbizottsága.
1922. október 22-én született az Alsó-Fehér megyei Tövisben Veress Judit pedagógus, történelemdidaktikus, a neveléstudományok kandidátusa.
1763. október 26-án halt meg Sopronban Kunics Ferenc bölcseleti és teológiai doktor, jezsuita pap.
1884. október 26-án halt meg Pannonhalmán Stachovics Remig bencés tanár, történész, néprajzkutató, levéltáros.
1995. október 26-án jelent meg a kormányrendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról és az 1994. március 12-én kiadott Tantervi alapelvek visszavonásáról.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.
(Október 1-től december 31-ig)

NOVEMBER

1778. november 1-jén normaiskola-együttes kezdte meg működését Győrött, Pécsen és Besztercebányán.
1954. november 1-jén Budapesten megnyílt a Pedagógiai Tudományos Intézet.
1825. november 3-án Széchenyi József gróf egyévi jövedelmét ajánlotta fel az országgyűlésen egy magyar tudós társaság megalapítására.
1981. november 3–4-én országos tanácskozást tartottak a közoktatás kérdéseiről.
1806. november 4-én I. Ferenc kiadta a második Ratio Educationist.
1991. november 5-én miniszteri rendelettel visszaállították az Eötvös József Kollégiumot.
1849. november 6-án kihirdették a tanügyi rendeletet, amely Magyarországra is kiterjesztette az ausztriai középiskolai szabályzatot, az Entwurfot.
1995. november 6-án kezdődött az Európai Oktatásirányítók fóruma Budapesten „Helyi önállóság és megosztott felelősség” címmel.
1769. november 7-én Mária Terézia rendeletével újjászervezte a nagyszombati egyetemet, és megalapította az egyetem orvostudományi karát.
1831. november 7-én halt meg Pesten Bolla Márton piarista pap, tanár, tartományi főnök.
1775. november 9-én a felosztatott jezsuita rend vagyonából létrehozták a Tanulmányi Alapot.
1989. november 9-én miniszteri rendelettel felszabadították a közoktatási tankönyvpiacot. Bárki adhat ki tankönyvet, de iskolai használatához szükséges a minisztérium jóváhagyása.
1994. november 9-én a helyettes államtitkár bejelentette, hogy a Tantervi alapelvek és a tankerületi oktatási központok megszüntetését.
1988. november 10-én tudományos konferenciát rendeztek a cserkészetről Szegeden.
1914. november 11-én született Déván Elekes Lajos történész, egyetemi tanár, az MTA tagja, Kossuth-díjas.
1940. november 11-én a kormányzó jelenlétében felavatták a róla elnevezett szegedi tudományegyetemet. A kolozsvári Ferenc József Tudományegyetemen újraindult az oktatás.
1995. november 11-én nyílt meg Budapesten az Európai Egyetemi-Főiskolai Hallgatók Szövetsége közgyűlése.
1848. november 13-án született a Tolna megyei Gyönkön Sebestyén Gyula királyi tanácsos, tanítóképző-intézeti szakfelügyelő, tankönyvíró.
2007. november 15-én halt meg Budapesten Kosáry Domokos Széchenyi-díjas történész, egyetemi tanár, akadémikus.
1954. november 15–16-án tartották Budapesten a falusi pedagógusok országos konferenciáját.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-től december 31-ig)

1763. november 16-án halt meg Vácott Desericzky Ince József piarista pap, gimnáziumi tanár.
1956. november 16-án kormányhatározat született az oktatás megindításáról az általános és középiskolákban.
1987. november 16–19-ig tartották Budapesten a szocialista országok pedagógiai intézetei igazgatóinak konferenciáját.
1830. november 17-én megtartotta alakuló ülését a Magyar Tudós Társaság. Elnökké Teleki József grófot választották.
1994. november 17-én kormányrendelettel kiterjesztették bizonyos 5-6. osztályos tárgyakra is a tanítói jogosultságot.
1969. november 19-én az Egri Tanárképző Főiskola Ho Si Minh nevét vette fel.
1924. november 20-án halt meg Budapesten Fraknoi Vilmos, történész, egyháztörténész, akadémikus.
1995. november 20-án nyitották meg Martonvásáron a Nyíregyházáról odatelepített óvodamúzeumot.
1965. november 20-án halt meg Cegléden Dékány István filozófus, szociológus, egyetemi tanár, az MTA tagja.
1973. november 21-én halt meg Budapesten Mód Aladár történész, egyetemi tanár, a történelemtudományok doktora.
1991. november 22-én tudományos tanácskozást tartottak Debrecenben „A pedagógusközösség kialakítása és szerepe az iskolai nevelőmunka rendszerében” címmel.
1976. november 23-án fogadta el az Országgyűlés a közművelődésről szóló 1976. évi V. törvényt.
1990. november 24-én oktatásügyi konferenciát rendeztek Tatabányán polgármestereknek és igazgatóknak.
1970. november 24–26-ig nemzetközi neveléstörténeti értekezlet volt Budapesten és Sárospatakon Comenius halálának 300. évfordulója alkalmából.
1994. november 24–26-ig konferenciát rendeztek Lillafüreden „Modernizáció és demokrácia a magyar oktatásügyben” címmel.
1802. november 25-én Széchényi Ferenc gróf a nemzetnek adományozta könyvtárát és gyűjteményeit, megvetve a Nemzeti Múzeum és az Országos Széchényi Könyvtár alapjait.
1913. november 27-én született Nagyváradon Benda Kálmán Széchenyi-díjas történész, levéltáros, az MTA tagja.
1849. november 29-én született Szentesen Fazekas Sándor reáliskolai igazgató-tanár, az egyik első magyar szakmódszertani szintézis készítője történelemből.
1857. november 30-án született Kunszentmártonban Angyal (Engel) Dávid történetíró, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-től december 31-ig)

DECEMBER

1916. december 1-jén halt meg Herceghalomban Thallóczy Lajos történész, az MTA tagja, a Magyar Történelmi Társulat elnöke, politikus.
1985. december 2–4-ig országos gyermek- és ifjúságvédelmi konferenciát tartottak Miskolcon.
1971. december 3-án audiovizuális konferenciát rendeztek Budapesten.
1814. december 4-én hivatalosan is megnyílt a pesti egyetem bölcsészkarán a „felsőbb neveléstudomány” tanszéke. A pedagógia első hazai tanára Krobót János volt.
1992. december 4–5-én tanácskozást tartottak Budapesten a környezeti nevelésről.
1868. december 5-én az uralkodó szentesítette a népoktatásról szóló 1968. évi XXXVIII. törvénycikket.
1981. december 5-én törvényerejű rendelet született a Pécsi Tudományegyetem elnevezéséről: Janus Pannonius Tudományegyetem. 1981. december 31-vel megszűnt a Pécsi Tanárképző Főiskola.
1951. december 5-én rendelettel minden június első vasárnapját „Pedagógusnap”-pá nyilvánították.
1856. december 8-án született Budán Thallóczy Lajos történész, az MTA tagja, a Magyar Történelmi Társulat elnöke, politikus.
1783. december 9-én a király Budáról Pestre telepítette át az egyetemet.
1732. december 13-án született a Nógrád megyei Bolykon Katona István jezsuita történetíró, tanár, apát-kanonok.
1952. december 14-én halt meg Budapesten Jászai Rezső piarista gimnáziumi tanár, történetíró, tankönyvíró
1988. december 14-én a minisztérium az 1989–90-i tanévtől alternatív tantervként engedélyezte az „értékközvetítő és képességfejlesztő program”-ot az általános iskola 1–3. osztályában.
1977. december 14–15-én volt a III. Országos Történelemtanítási Konferencia Budapesten, „Történelemtanítás – személyiségfejlesztés” címmel.
1995. december 15-én megnyílt Budapesten az Európai Ifjúsági Központot.
1906. december 16-án született a Veszprém megyei Nyárádon Vas Károly pedagógus, főiskolai tanár, történelemdidaktikus.
1995. december 16–17-én tartották a történelemtanárok országos konferenciáját Budapesten.
1922. december 18-án született Budapesten Heckenast Gusztáv Kossuth-díjas pedagógus, történész.
1943. december 18-án halt meg Budapesten Angyal (Engel) Dávid történetíró, egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia tagja.
1992. december 19-én kollégiumi konferenciát rendeztek Budapesten.
1949. december 20-án az 1949. évi XXVII. törvény intézkedett a Magyar Tudományos Akadémia szocialista átszervezéséről.

A magyar oktatás és történelemtanítás évforduló-naptára IV.

(Október 1-től december 31-ig)

1851. december 21-én	született a morvaországi Seelowitzban (ma Židlochovice) Kogutowicz Manó geográfus, térképész, tanár, a hazai térképészet megalapítója.
1908. december 22-én	halt meg Budapesten Kogutowicz Manó geográfus, térképész, tanár, a hazai térképészet megalapítója.
1843. december 25-én	született Szegeden Kármán Mór didaktikus, közoktatás-politikus, tantervi szakember, egyetemi magántanár, tankönyvíró.
1789. november 29-én	született Rév-Komáromban Péczely József a debreceni református kollégium nagy hírű tanára.
1974. december 27-én	miniszteri intézkedés rendelkezett „a képesítés nélkül alkalmazott pedagógusok továbbtanulásáról”.
1885. december 29-én	született Budapesten Hóman Bálint történész, egyetemi tanár, az MTA tagja, kultúrpolitikus.
1991. december 30-tól 1992. január 4-ig	Budapesten tartotta nemzetközi ifjúsági találkozóját a Taizé-i közösség.
1990. december 31-étől	a Balatoni Gyermekközpont (korábban Balatoni Úttörőváros) Gyermeküdülő Centrumként működött tovább.

JEGYZETEK

1. Nyomtatásban: KATONA András (2005-2007): A magyarországi történelemtanítás múltjából I-VII. Tanári Kincsestár. Történelem. 2005. szeptember, november, 2006. január, szeptember, 2007. január, március, szeptember. Raabe Tanácsadó és Kiadó Kft., Budapest.
2. MÉSZÁROS István (1996): A magyar nevelés- és iskolatörténet kronológiája 996–1996. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest.
3. KARDOS József – KELEMEN Elemér (1996). Ezeréves a magyar iskola. Korona Kiadó Kft., Budapest, 2. bővített kiadás.